

Sygn. akt: I C 141/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Orzepowska

po rozpoznaniu w dniu 23 czerwca 2021 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa K. F.

przeciwko R. Bank (...) w W. prowadzącemu w Polsce działalność za pośrednictwem oddziału R. Bank (...) (Spółce Akcyjnej)(...)

o zapłatę i ustalenie,

I. oddała powództwo o zapłatę kwoty 91.368,77 zł i 23.492,79 CHF dochodzone w związku z nieważnością umowy kredytu,

II. oddała powództwo o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego kredytu wynikającego z umowy o kredyt hipoteczny nr (...) zawartej w dniu 28 sierpnia 2008 r. przez powoda z (...) S.A. Spółka Akcyjna Oddział w Polsce w W.,

III. zasądza od pozwanego R. Bank (...) w W. prowadzącemu w Polsce działalność za pośrednictwem oddziału R. Bank (...) (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce na rzecz powoda kwotę 35.979,58 (trzydzieści pięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt dziewięć 58/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 czerwca 2019 r. do dnia zapłaty,

IV. w pozostałym zakresie oddała powództwo o zapłatę określone w pkt 3 pisma powoda z dnia 04 listopada 2020 r.,

V. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 557 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania pojednawczego,

VI. wzajemnie znosi koszty niniejszego procesu między stronami.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt: I C 141/20

UZASADNIENIE

Powód K. F. wniósł o :

-zasądzenie od pozwanego R. Bank (...) w W. prowadzącemu w Polsce działalność za pośrednictwem oddziału R. Bank (...) (Spółce Akcyjnej) Oddział w Polsce kwoty 78.366,71 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od

dnia 28 lipca 2019 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci rat kapitałowo-odsetkowych, uiszczonych przez stronę powodową na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od dnia 17.03.2009 r. do dnia 17.05.2013 r., w związku z nieważnością umowy kredytu hipotecznego nr (...), sporządzonej w dniu 12.08.2008 r.

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda solidarnie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictw, a także kosztów postępowania wywołanych próbą ugodową w sprawie przed Sądem Rejonowym dla W.o sygn.(...) według norm prawem przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienia liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty

ewentualnie:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 77.247,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28.05.2020 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu świadczenia uiszczonego przez powodów w toku realizacji umowy zawartej z pozwanym o numerze (...) w wysokości wyższej niż rzeczywiście należna w okresie od dnia 15 listopada 2010 r. do 17 września 2018 r. ,

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda solidarnie zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki minimalnej oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictw, a także kosztów postępowania wywołanych próbą ugodową w sprawie przed Sądem Rejonowym dla W. sygn. (...) według norm prawem przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienia liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzone do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu, powód wskazał, że w dniu 28.08.2008 r. zawarł z (...) S.A. Oddział w Polsce umowę kredytu hipotecznego indeksowanego do waluty obcej o numerze (...) na zakup lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym. Regulamin kredytu stanowił integralną część umowy. Przed podpisaniem umowy powód nie otrzymał egzemplarza wzorca, aby móc się z nim zapoznać i przeanalizować w warunkach umożliwiających kompleksowe i pełne zrozumienie jego postanowień. Przedstawione powodowi informacje i pouczenia zostały zaprezentowane w zniekształcony sposób, ponieważ wyeksponowane zostały wyłącznie rzekome korzyści (niższa wysokość raty i oprocentowania) związane z zawarciem umowy indeksowanej kursem (...). Powód nie miał możliwości negocjowania z pozwanym warunków umowy. W chwili podpisania umowy jak i w okresie późniejszym faktyczna wysokość zobowiązania pozostała nieznana, a kwota kredytu oraz wysokość rat spłaty kredytu uzależniona została od miernika wartości nieznanymi stronie powodowej, w tym w postaci kursu kupna i kursu sprzedaży franka szwajcarskiego obowiązującego i ustalonego przez pozwanego w sposób arbitralny. W dniu 27 grudnia 2013 r. został podpisany aneks nr (...) do umowy, zgodnie z którym powód zobowiązany był do posiadania rachunku bankowego w walucie (...) oraz że raty spłaty kredytu będą pobierane w walucie (...). W ocenie powoda umowa jest nieważna, bowiem zawiera w sobie postanowienia prowadzące do istotnej modyfikacji stosunku prawnego oraz narusza zasadę swobody umów. Postanowienia umowy dotyczące indeksacji są nieważne jako sprzeczne z art. 353¹k.c. Pozwany mógł w sposób dowolny kształtować wysokość zobowiązania powoda, bowiem bank może ustalić równocześnie kilka tabeli kursów i stosować je w zależności od rodzaju transakcji. Różnica pomiędzy kursami stanowiła wyłącznie dodatkowy, niczym nieuzasadniony dochód banku. Umowa jest nieważna również z powodu zasadniczej dysproporcji w prawach i obowiązkach stron na korzyść pozwanego w stosunku do powoda (konsumenta). Ponadto, stosowanie wskaźnika L. jest prawnie i faktycznie niewykonalne, co pociąga za sobą nieważność umowy. Podstawę żądania z tytułu nienależnego świadczenia stanowi przepis art. 410 k.c. w zw. z art. 405 k.c. W zakresie żądania ewentualnego powód wskazał, że postanowienia zawarte w § 2 pkt 12 , §7 ust. 4, §9 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz §13 ust. 2 regulaminu (klauzule indeksacyjne/waloryzacyjne) stanowią postanowienia abuzywne w rozumieniu art. 385¹ k.c. Powód zawierał umowę jako konsument, postanowienia umowy nie zostały indywidualnie uzgodnione, a klauzule indeksacyjne zostały zawarte w regulaminie, który może zostać w każdej chwili jednostronnie zmieniony. Klauzule indeksacyjne kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy z uwagi na brak transparentności, brak należytego poinformowania kredytobiorców o ryzyku, asymetryczne rozłożenie ryzyka

i przyznanie bankowi uprawnienia do swobodnego modyfikowania świadczenia konsumenta. Podstawę prawną żądania zapłaty w związku z bezskutecznymi postanowieniami umowy stanowi przepis art. 385¹ k.c. w zw. z art. 410§1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. (pozew k. 6-33)

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że zawarta pomiędzy stronami umowa oraz zawarte w niej postanowienia umowne są ważne i stanowią dopuszczalny wariant umowy kredytowej w myśl art. 69 ustawy Prawo bankowe, nie naruszając tym samym granicy swobody umów i zasad współżycia społecznego. Zaciągając zobowiązanie strona powodowa była świadoma ryzyka kursowego i wpływu kursu waluty na wysokość zobowiązania wobec pozwanego co odzwierciedlają złożone przez stronę powodową oświadczenia na piśmie. We wniosku o udzielenie kredytu, zawnioskowano o kredyt indeksowany do (...), który był korzystniejszy ze względu na niższą ratę, oprocentowanie, zaś kwestionowane postanowienia zostały pomiędzy stronami indywidualnie uzgodnione. Pozwany zakwestionował zarzucaną dowolność w ustalaniu kursu walut w Tabeli, wskazując, że kurs waluty obcej był kursem rynkowym, ustalonym w oparciu o niezależne od Banku globalne wskaźniki rynkowe. W ocenie pozwanego, w przypadku ewentualnego stwierdzenia abuzywności postanowień umownych, brak jest możliwości unieważnienia umowy i przyjęcia konstrukcji kredytu złotowego oprocentowanego według stawki Libor 3 M. W ich miejsce winny być zastosowane przepisy dyspozytywne (art. 358 k.c.). W ocenie pozwanego podpisany przez strony aneks do umowy z dnia 27 grudnia 2013 r. stanowił odnowienie w rozumieniu art. 506 k.c., które stanowi zmianę łączącego strony stosunku umownego. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczeń dochodzonych przez powoda. (odpowiedź na pozew k. 81 – 107)

W piśmie z dnia 12 października 2020 r. powód wskazał, że dochodzi zasądzenia nadpłat dokonanych przez powoda w okresie od 17 marca 2009 r. do 17 września 2018 r. (pismo powoda – k. 313-315)

Pismem z dn. 4 listopada 2020 r. pełnomocnik powoda dokonał modyfikacji powództwa w ten sposób że:

1) rozszerzył żądanie zawarte w pkt 1) petitum pozwu i w jego miejsce wniósł o:

zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 91.368,77 zł oraz kwoty 23.492,70 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 maja 2019 r. spełnionych przez powoda na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od dnia 17.03.2009 r. do dnia 17.09.2018 r., w związku z nieważnością umowy kredytu hipotecznego nr (...), sporządzonej w dniu 12.08.2008 r.

2) ustalenie nieistnienia stosunku prawnego kredytu wynikającego z umowy kredytu hipotecznego nr (...), zawartej pomiędzy powodem, a poprzednikiem prawnym pozwanego z dnia 28 sierpnia 2008 r.

Ponadto, powód podtrzymał żądanie pozwu zgłoszone w pkt 3) jego petitum jednocześnie prostując omyłkę pisarską w zakresie żądania odsetek tj. powód wniósł o zasądzenie kwoty 77.247,33 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 maja 2019 r. do dnia zapłaty.

Nadto, powód na wypadek uznania przez Sąd, że świadczenia spełnione przez powoda w walucie indeksacji nie mogą być uznane za spłatę kapitału kredytu wniósł o:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 35.979,58 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 maja 2019 r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu nienależnych świadczeń w postaci różnicy pomiędzy wysokością rat kapitałowo-odsetkowych spełnionych przez stronę powodową na rzecz pozwanego w okresie od dnia 17 marca 2009 r. do dnia 17 stycznia 2014 r., na podstawie umowy kredytu nr (...), a wysokością rat należnych po wyeliminowaniu z umowy kredytu postanowień dotyczących indeksacji

-zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 23.492,70 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 28 maja 2019 r. do dnia zapłaty tytułem zwrotu nienależnych świadczeń spełnionych przez stronę powodową na rzecz pozwanego bezpośrednio w walucie indeksacji od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 17 września 2018 r.

Powyższe dwa żądania stanowią żądanie ewentualne na wypadek nie uwzględnienia żądań wcześniejszych.

(rozszerzenie powództwa k. 376-378).

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i podtrzymał dotychczasowe stanowisko wyrażone w odpowiedzi na pozew. Jednocześnie wskazał, że powód nie ma interesu prawnego w zakresie roszczenia o ustalenie.

(pismo pozwanego k. 401-406)

Sąd ustalił, co następuje:

Powód, działając jako konsument, wystąpił w dniu 31 lipca 2008 r. do poprzednika prawnego pozwanego z wnioskiem o udzielenie kredytu z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego w kwocie 300.000 zł. Jako zawnioskowaną walutę wskazano frank szwajcarski (...). Powód złożył oświadczenie, iż został zapoznany przez pracownika Banku z kwestią ryzyka kursowego w przypadku udzielenia kredytu indeksowanego do waluty obcej oraz, że będąc w pełni świadomy ryzyka kursowego, rezygnuje z możliwości zaciągnięcia kredytu w złotych dokonując wyboru kredytu indeksowanego, znane są mu postanowienia regulaminu w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej. Ponadto wskazał, że jest świadomy ponoszenia ryzyka kursowego związanego z wahaniami kursów do której indeksowany jest kredyt, jego wpływu na wysokość zobowiązania względem Banku oraz rat spłaty kredytu i że saldo zadłużenia kredytu wyrażone jest w walucie obcej jak również raty, podlegające spłacie w złotych na zasadach opisanych w regulaminie.

(dowód wniosek o kredyt hipoteczny k. 126-128, oświadczenie wnioskodawcy związane z ubieganiem się o kredyt hipoteczny indeksowany do waluty obcej k. 130)

W dniu 28 sierpnia 2008 r. strony zawarły umowę o kredyt hipoteczny nr (...), na podstawie której, Bank zobowiązał się udzielić powodowi kredytu w kwocie 300.000,00 zł „indeksowanego” do waluty (...), z przeznaczeniem na zakup lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym (§2 ust. 1 umowy). Integralną część umowy stanowił „Regulamin kredytu hipotecznego udzielanego przez (...).

Kredytu udzielono na okres 420 miesięcy płatnego w równych miesięcznych ratach obejmujących część kapitałową oraz odsetkową, płatną w terminach i wysokościach określonych w umowie. Spłata następowała poprzez pobranie wymagalnych rat ze wskazanego rachunku bankowego. W myśl § 6 ust. 6 umowy, kredytobiorca zobowiązany był do utrzymywania wystarczających środków na rachunku, uwzględniając możliwe wahania kursowe w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej.

W przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, raty kredytu podlegające spłacie wyrażone są w walucie obcej i w dniu ich wymagalności pobierane są ze wskazanego rachunku bankowego, według kursu sprzedaży, zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku na koniec dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty spłaty kredytu. Jeżeli dzień wymagalności raty kredytu przypada na dzień wolny od pracy, stosuje się kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w banku na koniec ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wymagalności raty kredytu (§ 9 ust. 2 regulaminu). O wysokości pierwszej raty oraz terminach spłaty Bank informuje kredytobiorcę listownie, w ciągu 14 dni od dnia uruchomienia kredytu (§ 11 ust. 1 regulaminu).

Zgodnie z § 2 ust. 4 umowy, kredytobiorca zobowiązał się do zapłaty prowizji od udzielonego kredytu wynoszącej 2.700 zł. Prowizja jest płatna jednorazowo, w dniu uruchomienia kredytu, bez odrębnej dyspozycji Kredytobiorcy. Na wniosek kredytobiorcy oraz za zgodą Banku, prowizja może zostać potrącona z kwoty wypłaty kredytu. Prowizja nie podlega zwrotowi (§15 ust.3 pkt 1 Regulaminu).

Oprocentowanie kredytu było zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosiło 4,19667 % w stosunku rocznym, z zastrzeżeniem postanowień regulaminu w zakresie ustalania wysokości oprocentowania (§3 ust. 1 umowy). Zmienna stopa oprocentowania ustalana była jako suma stopy referencyjnej LIBOR 3M oraz stałej marży Banku w wysokości 1,45 punktów procentowych (§3 ust. 2 umowy). W § 11 ust. 2 regulaminu wskazano, że wysokość rat spłaty kredytu należnych za poszczególne okresy rozliczeniowe może ulegać zmianom w szczególności w przypadku m. in. zmiany salda zadłużenia, zmiany wysokości oprocentowania.

Wypłata kredytu następowała jednorazowo, po spełnieniu przez kredytobiorcę warunków uruchomienia kredytu i złożeniu dyspozycji wypłaty środków (§5 umowy), w terminie nieprzekraczającym 7 dni roboczych licząc od dnia następującego po dniu złożenia dyspozycji (§8 ust. 1 regulaminu)

W myśl § 7 ust. 4 regulaminu, w przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wypłata następuje w złotych według kursu nie niższego niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty środków z kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach stosuje się kurs nie niższy niż kurs kupna zgodnie z Tabelą obowiązującą w momencie wypłaty poszczególnych transz. Saldo zadłużenia z tytułu kredytu wyrażone jest w walucie obcej i obliczane według kursu stosowanego przy uruchomieniu kredytu. W przypadku wypłaty kredytu w transzach, saldo zadłużenia z tytułu kredytu obliczane jest według kursów stosowanych przy wypłacie poszczególnych transz. Aktualne saldo zadłużenia w walucie kredytu kredytobiorca otrzymuje listownie.

W § 2 pkt. 12 regulaminu, Tabelę określono jako tabelę kursów walut obcych obowiązującą w Banku.

W §13 ust. 1 i 2 regulaminu wskazano, że kredytobiorca ma prawo wcześniejszej (częściowej lub całkowitej) spłaty kredytu i powyższe jest realizowane na wniosek kredytobiorcy na podstawie jego pisemnej dyspozycji złożonej w placówce Banku. W przypadku kredytów indeksowanych do waluty obcej, wcześniejsza spłata dokonywana jest w oparciu o kurs sprzedaży zgodnie z Tabelą obowiązującą w Banku w momencie realizacji dyspozycji (§13 ust. 7 regulaminu).

Na zabezpieczenie spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi należnościami wynikającymi z umowy, ustanowiono hipotekę kaucyjną do kwoty 600.000,00 zł na odrębnym prawie własności do lokalu mieszkalnego.

Powód złożył oświadczenie, że został zapoznany przez pracownika banku z kwestią ryzyka zmiany stopy procentowej, że ponosi ryzyko kursowe związane z wahaniem kursów, ryzyko kursowe ma wpływ na wysokość zobowiązania oraz wysokość rat.

Strony podpisały aneks nr (...) do umowy sporządzony w dniu 27.12.2013 r. na podstawie którego, postanowiono że spłata udzielonego kredytu indeksowanego do waluty obcej, następować będzie w walucie obcej (...), do której kredyt jest indeksowany (§1 ust. 1 aneksu).

(dowód: decyzja kredytowa k. 132, umowa o kredyt hipoteczny 37-39, regulamin kredytu hipotecznego udzielanego przez (...) k. 42-46, zaświadczenie k. 59, pełnomocnictwo k. 40, oświadczenie kredytobiorcy o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej – k. 41, oświadczenie kredytobiorcy w zw. z zaciągnięciem kredytu zabezpieczonego hipoteką k. 41v, warunki udzielenia elastycznego kredytu domowego – k. 47-48, aneks nr (...) do umowy – k. 49-51)

Uruchomienie kredytu nastąpiło w dniu 17 września 2008 r. w jednorazowej kwocie 300.000 zł. Bank w zaświadczeniu z dnia 12 grudnia 2019 r. wskazał, że powyższa kwota stanowiła równowartość 147.805,09 CHF po kursie 2,0297.

(dowód: zaświadczenie k. 59-63)

Do zawarcia umowy kredytu doszło w wyniku przejęcia wzorca umownego Powód potrzebował środków finansowych w kwocie 300.000,00 zł na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

(dowód: zeznania powoda k. 390- 393)

Powód pismem z dnia 17 maja 2019 r. złożył reklamację dotyczącą umowy kredytu będącej przedmiotem niniejszego postępowania, żądając zapłaty kwot tam wskazanych powołując się na nieważność umowy ewentualnie bezskuteczność niektórych postanowień umownych. Reklamacja nie została uznana przez pozwanego. Powód w dniu 08 marca 2019 r. złożył wniosek o zawiązanie do próby ugodowej. Żądał od pozwanego zapłaty kwoty 185.000 zł z tytułu nienależnie pobranych świadczeń na podstawie nieważnej umowy, ewentualnie zapłaty kwoty 80.000 zł z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w okresie od dnia 08 marca 2009 r. do dnia 08 marca 2019 r. W dniu 14 maja 2019 r. przed Sądem Rejonowym dla W., I Wydziałem Cywilnym sygn.(...), odbyło się posiedzenie o zawiązanie do próby ugodowej, jednakże nie doszło do zawarcia ugody.

(dowód: reklamacja- k. 52-55, odpowiedź pozwanego – k. 56-57, protokół rozprawy – k. 58, wniosek o zawiązanie do próby ugodowej z zał. – k. 316-342 , potwierdzenie nadania przesyłki – k. 344)

Przy założeniu, że przedmiotowa umowa nie zawiera klauzuli indeksacyjnej (§7 ust. 4, §9 ust. 2 pkt 1) 2) oraz §13 ust. 7 regulaminu) oraz przy jednoczesnym uwzględnieniu wszystkich pozostałych postanowień umowy (w szczególności oprocentowania ustalonego według pierwotnej stopy referencyjnej oraz terminu spłat poszczególnych rat kredytu), nadpłata z tytułu rat kapitałowo – odsetkowych w okresie od 17 marca 2009 r. do 17 stycznia 2014 r. wynosi 35.987,40 zł. Powód od 17 lutego 2014 r. do 17 września 2018 r. dokonał spłaty w kwocie 23.492,70 CHF.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu bankowości – k. 275-285, uzupełniająca opinia biegłego z zakresu bankowości – k. 439-444)

Sąd zważył, co następuje:

Sąd dokonał ustaleń faktycznych w sprawie w oparciu o załączone do akt – niekwestionowane przez strony – dokumenty oraz zeznania powoda i zawnioskowanego przez stronę pozwaną świadka, w zakresie w którym znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Podnieść należy, że świadek zawnioskowany przez pozwanego w osobie A. S. nie uczestniczył przy podpisywaniu umowy ani żadnych innych czynnościach składających się na jej wykonywanie. Świadek ten ograniczył się do ogólnych kwestii związanych z funkcjonowaniem kredytów i finansowaniem banku oraz konstrukcji tego typu umów jak ta sporna w sprawie niniejszej. Wprawdzie wskazywał na możliwość negocjacji niektórych warunków tego typu umów oraz procedury obowiązującej w Banku, tym niemniej, na podstawie jego depozycji nie sposób wyprowadzić wniosku by procedura ta została zachowana wobec kredytobiorcy (świadek nie był obecny podczas zawierania spornej umowy) ani też by mieli oni wpływ na konstrukcję umowy w zakresie klauzul przeliczeniowych.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda w zakresie w którym wskazują na to, że do zawarcia umowy kredytu doszło w wyniku przejścia wzorca umownego. Żaden przeprowadzony w sprawie dowód nie prowadzi do wniosku odmiennego. Powyższe znajduje odzwierciedlenie także w dokumentach m. in. wzorze umowy przedłożonej wraz z odpowiedzią na pozew. Ponadto Sąd uwzględnił opinię biegłego z zakresu bankowości, której wiarygodności i rzetelności nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron. Sąd także nie znalazł podstaw do podważenia wzmiankowanej opinii, która stała się podstawą poczynionych ustaleń faktycznych, w zakresie obejmującym różnicę między kwotami rat kapitałowo – odsetkowych pobranych przez pozwanego Bank a ich należną wysokością z pominięciem postanowień wskazanych za abuzywne.

Ustosunkowując się do żądań, należy wskazać, że Sąd nie znalazł podstaw do ustalenia nieważności spornej umowy. Konstrukcja umowy kredytu przedstawiona na gruncie niniejszej sprawy mieści się bowiem w granicach swobody umów i nie stanowi naruszenia art. 69 ust. 1 i 2 ustawy Prawo bankowe.

Zgodnie art. 69 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo bankowe przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, zaś kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego

kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: strony umowy, kwotę i walutę kredytu, cel, na który kredyt został udzielony, zasady i termin spłaty kredytu, wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany, sposób zabezpieczenia spłaty kredytu, zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu, terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych, wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje, warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

Zasadnicze postanowienia umowy, w ocenie Sądu, spełniają więc przesłanki tego przepisu (w brzmieniu obowiązującym w dacie jej zawarcia) i pozwalają na uznanie jej za ważną umowę kredytu bankowego. Znane są: strony umowy i kwota oraz waluta kredytu, cel na jaki został udzielony, zasady i termin jego spłaty, wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany oraz inne niezbędne warunki.

Jak wynika z treści zawartej pomiędzy stronami umowy, stosownie do jej postanowień, strony umówiły się, że kwota kapitału kredytu w wysokości 300.000,00 zł początkowo wyrażona w walucie polskiej, zostanie w drodze indeksacji przeliczona na walutę franka szwajcarskiego i oprocentowana w sposób właściwy dla tej waluty. Jakkolwiek też przeliczenie dotyczące indeksacji następowało z zastosowaniem tabeli kursów obowiązującej w pozwanym Banku, skutkiem tego zastosowania nie jest unicestwienie czy unieważnienie umowy jako takiej w całości.

Zważywszy bowiem, że wniosek kredytowy bezspornie dotyczył kredytu w walucie polskiej, zaś postanowienia umowy jednoznacznie wskazują, że Bank udziela kredytu w złotych polskich (§ 2 ust. 1 umowy), a jego wypłata i spłata następuje w złotych polskich (§ 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu) - nie ulega wątpliwości, że strony zgodnie zamierzały zawrzeć umowę kredytu bankowego w tej właśnie walucie.

Umowa stron zawiera zatem elementy przedmiotowo istotne, które mieszczą się w konstrukcji umowy kredytu bankowego. Przy czym, przepisy ustawy Prawo bankowe na dzień zawarcia umowy kredytu dopuszczały możliwość zawierania umów kredytu ze wskazaniem waluty obcej. Jest to nadto konstrukcja dopuszczalna na podstawie art. 353¹ k.c., zgodnie z którym strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego, jej istota polegała bowiem na stworzeniu przez Bank możliwości wykorzystania przez powodów określonej kwoty pieniędzy w walucie polskiej z obowiązkiem zwrotu w określonym czasie jej równowartości z zastosowaniem miernika w postaci kursu waluty szwajcarskiej.

Odnośnie ryzyka zmiany kursu to wskazać trzeba, że na zmianę kursu waluty wpływa szereg czynników ekonomicznych jak i pozaekonomicznych, niezależnych od woli stron zawartej umowy. Kursy walut z natury swojego funkcjonowania cechują się zmienną wartością, wykazując raz tendencję zwyżkową, a innym razem spadkową. Zmienność kursów walut jest faktem powszechnie znanym, nie wymagającym dowodu. Jak wynika z podpisanych oświadczeń kredytobiorca został poinformowany o ryzyku kursowym i że po zapoznaniu się z ofertą Banku zdecydował się zawrzeć umowę kredytu. Co do zasady zatem uznać trzeba, że brak jest podstaw do uznania, że umowa łącząca strony ze względu na jej konstrukcję (umowa kredytu indeksowanego) była sprzeczna z prawem lub z zasadami współżycia społecznego.

Reasumując, skoro kredyt indeksowany nie jest sprzeczny z ustawą – Prawo bankowe, zaś sama umowa kredytu zawiera wszystkie essentialia negotii – brak było podstaw do uznania w świetle art. 58 § 1 k.c. za nieważną z tego powodu umowy kredytu zawartą między stronami, bowiem tak ujęta umowa kredytu indeksowanego mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego.

W dalszej kolejności odnieść należało się do zgłoszonych przez powoda zarzutów w zakresie postanowień umownych zawartych w § 2 pkt 12, § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 pkt 1 i 2 regulaminu stanowiącego załącznik do umowy kredytu, jako zawierających klauzule abuzywne. Dotyczy to klauzul indeksacyjnych określających sposób przeliczenia kwoty kredytu do wypłaty po kursie, który nie był znany w chwili zawarcia umowy, jak też kształtowania przez Bank wysokości kursu waluty, według którego rozliczano następnie spłatę kredytu. Niewątpliwie powód zawarł umowę kredytu jako

konsument. Powyższa okoliczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a zatem Sąd zbadał umowę pod kątem abuzywności klauzul zawartych w tejże umowie, a mianowicie § 2 pkt 12, § 7 ust. 4 i § 9 ust. 2 regulaminu.

Wskazane wyżej postanowienia przewidywały, że wysokość zobowiązań będzie przeliczana z zastosowaniem dwóch rodzajów kursu waluty. Bezspornie mechanizm (konkretny sposób) ustalania kursu nie został opisany w żaden sposób, gdyż umowa w tym względzie odsyła tylko do tabeli kursów obowiązującej w Banku w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. Oznacza to, że zgodnie z umową Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty. Nie zostało zaprzeczone, że umowa stron w zakresie wykraczającym poza dokonane w ramach składania wniosku wyboru dotyczącego kwoty kredytu, waluty kredytu, okresu kredytowania, wysokości marży, została zawarta na podstawie wzoru opracowanego i stosowanego przez Bank. Oznacza to, że pozostałe postanowienia nie były uzgodnione indywidualnie z powodami w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c. W konsekwencji jest niewątpliwe, że w rozpatrywanej sprawie pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania - na gruncie zawartej umowy - wysokości rat kredytu waloryzowanego kursem franka. Jednocześnie prawo banku do ustalania kursu waluty nie doznawało żadnych umownych ograniczeń w postaci skonkretyzowanych, obiektywnych kryteriów zmian stosowanych kursów walutowych. Zatem doszło do nierównomiernego rozkładu praw i obowiązków stron umowy kredytowej, prowadzącą do naruszenia interesów konsumenta. W tym zakresie istotne znaczenie należy także przypisać wymaganiu właściwej przejrzystości i jasności postanowienia umownego, czyli odpowiedzi na pytanie, czy zawarta umowa wskazuje w sposób jednoznaczny powody i specyfikę mechanizmu przeliczania waluty, tak by konsument mógł przewidzieć, na podstawie transparentnych i zrozumiałych kryteriów, wynikające dla niego z tego faktu konsekwencje ekonomiczne (vide: wyrok SN z dnia 2.10.2019 r., IV CSK 309/18).

Jak już zostało przedstawione, wskazane postanowienia umowy wskazywały na dwa rodzaje kursów – kurs kupna do ustalenia wysokości kredytu, którą należy wypłacić w PLN oraz kurs sprzedaży do ustalenia wysokości kolejnych rat spłaty w PLN.

Wiadomo powszechnie, że kurs kupna waluty to w pewnym uproszczeniu kurs, po którym deklarowane jest kupno danej waluty, a kurs sprzedaży to kurs, po którym deklarowana jest jej sprzedaż, względnie są to kursy, według których będą rozliczane takie transakcje. Kurs kupna z reguły jest niższy od kursu sprzedaży. Zastosowanie dwóch różnych kursów w opisany wyżej sposób w odniesieniu do umowy stron prowadziło do sytuacji, w której kredyt wypłacony w walucie polskiej według kursu niższego (kursu kupna), przy spłacie stawał się już kredytem w kwocie wyższej (bez uwzględnienia wahań kursowych samej waluty). Wysokość raty spłaty została bowiem ustalona według kursu wyższego (sprzedaży), co oznacza, że suma tych rat (czyli wysokość kredytu pozostałego do spłaty wraz z odsetkami) też była wyższa niż obliczona z zastosowaniem kursu niższego (kursu kupna), jaki obowiązywał przy wypłacie.

Skoro takim zapisom towarzyszyło postanowienie, że wysokość kursu, według którego będzie rozliczana spłata kredytu, ustalał będzie sam Bank, mogło to prowadzić do sytuacji, w której Bank mógłby arbitralnie podwyższać wysokość kursu sprzedaży, według którego rozlicza spłatę kredytu, w stosunku do wysokości rynkowej. Brak sprecyzowania jasnych i obiektywnych kryteriów ustalania przez Bank kursu waluty, przyjmowanego do rozliczania spłat kredytu w sposób, który pozwalałby na weryfikację poprawności kursu, a co za tym idzie sprawdzenie wysokości żądań banku (np. przez odwołanie do parametrów finansowych publikowanych lub znanych powszechnie) prowadził do zastrzeżenia dla Banku wyłącznej i niczym nieograniczonej kompetencji do ustalania wysokości kursu, według którego będzie rozliczana spłata kredytu i ustalana wysokość zobowiązania powodów.

Powyższe w sposób oczywisty prowadziło do rażącego naruszenia interesów powodów. Narażało ich bowiem na niczym w zasadzie nieograniczone żądania pozwanego co do spłaty udzielonego kredytu i jego wysokości, zależne wyłącznie od kursu waluty ustalanego wszakże przez pozwanego. Co więcej, uprawnienie do określania kursów wymiany dawało Bankowi możliwość wpływania na wysokość zobowiązania do spłaty w PLN. W sposób dowolny zatem mógł kształtować wysokość zobowiązania powoda w walucie, w jakiej spłacał kredyt. Tym samym uzyskał też narzędzie do potencjalnego zminimalizowania niekorzystnych dla siebie skutków zmiany kursów na rynku międzybankowym lub

zmian w zakresie oprocentowania (obniżka stopy bazowej), gdyż teoretycznie mógł je rekompensować podwyższeniem kursu sprzedaży przyjętego do rozliczenia spłat kredytu.

Powyższych ustaleń nie podważa okoliczność złożonego przez powoda oświadczenia w zakresie ryzyka kursowego. Wskazać bowiem należy, że czym innym jest ryzyko zmienności kursów, a czym innym ustalanie kursów walut przez Bank. Nie sposób z powyższego oświadczenia wyprowadzić wniosku by powód godził się na mechanizm indeksacji stosowany przez Bank, albowiem pomimo tego że oświadczył, iż znane są mu postanowienia regulaminu w odniesieniu do kredytów indeksowanych do waluty obcej to bezspornie, tenże regulamin, w żadnej mierze nie określał sposobu ustalania kursów walut przez Bank.

W ocenie Sądu należy zatem uznać, że postanowienia odwołujące się do kursów wymiany i możliwości jej samodzielnego ustalania w ramach tabeli były sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interes powoda w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniane na datę zawarcia umowy. Takie rozwiązania dawały bowiem Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na powoda całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty stanowiącej podstawę rozliczeń umowy i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości wzajemnych zobowiązań przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do wypłaty kredytu, a następnie rozliczenia jego spłat.

Podsumowując tę część rozważań, w ocenie Sądu postanowienia umowy:

- § 2 pkt 12 regulaminu o treści: „(...)”

- § 7 ust. 4 regulaminu o treści: „(...)”,

- § 9 ust. 2 regulaminu o treści: „(...)”

1) (...)

2) (...)”,

mają charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ k.c., a w związku z tym nie wiążą powodów.

Postanowienie §13 ust. 2 regulaminu o treści „(...)”, w ocenie Sądu orzekającego, wbrew twierdzeniom powoda, nie jest klauzulą abuzywną, nie narusza bowiem praw powoda.

Wskazać należy, że powyższych ustaleń nie podważa ewentualna możliwość spłaty wprost w walucie (...). Wszelkie bowiem postanowienia odwołujące się do kursów waluty obcej i możliwości jej samodzielnego ustalania w ramach tabeli były sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interes powoda w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., co podlegało ocenie na dzień zawarcia umowy. W doktrynie podniesiono (zob. E. Łętowska „Prawo umów konsumenckich” Wyd. C.H. Beck 2002 r., str. 22), że „europejska ochrona konsumenta opiera się na paradygmacie przejrzystości informacji i oznacza działania na rzecz stworzenia warunków dla swobodnego wyboru i decyzji konsumenckiej, bowiem pozycja źle poinformowanego partnera umowy, kierującego się własną oceną sytuacji i decyzjami co do zawarcia umowy podlega z oczywistych przyczyn degradacji”. W niniejszej sprawie powodowie, jako konsumenci, w żadnym momencie wykonywania umowy, nie złożyli skutecznego oświadczenia w przedmiocie wyłączenia zastosowania sankcji niezwiązania klauzulą niedozwoloną. W ocenie Sądu Bank nie może jednak zasłonić się w tej sprawie brakiem wiedzy o abuzywnym charakterze postanowień zawartych w umowie, zaś prawo konsumenta do uzyskania wiedzy o przedmiocie umowy winno być uznane za jego zasadnicze prawo, a brak tej wiedzy nie może zostać wykorzystany przez silniejszego kontrahenta umowy na jego korzyść. Bank jest niewątpliwie tzw. aktywnym uczestnikiem rynku, dysponującym odpowiednią informacją i wiedzą, czego nie można powiedzieć o konsumentach.

Ponadto bank nie wykazał, aby dokonał skutecznej zmiany regulaminu, dokonując w tym zakresie indywidualnego uzgodnienia z powodem. Jednostronna zmiana regulaminu przez bank nie może bowiem sanować abuzywnych postanowień umownych.

W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że skutkiem powołanych wyżej zapisów umowy za niedozwolone jest wyeliminowanie ich z tej umowy. Wskutek wyeliminowania zawartych w umowie klauzul abuzywnych, brak jest wyraźnie oznaczonych zapisów dotyczących mechanizmu ustalania kursu waluty, jaki miałby być przyjmowany do ustalania wysokości rat spłaty w złotych polskich w kolejnych terminach płatności oraz rozliczenia wysokości pozostałego do spłaty zadłużenia strony powodowej.

Zgodnie z aktualnym poglądem wyrażonym w orzecznictwie, klauzulę waloryzacyjną traktuje się jako główne świadczenie kredytobiorcy, gdyż wpływa ona na wysokość tego świadczenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2019 r. sygn. akt: I CSK 242/18, legalis nr 1966950, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymostku z dnia 08 sierpnia 2019 r., I ACa 126/19). Ponadto w odniesieniu do przeliczenia należności stron brak jest możliwości zastępowania niedozwolonych klauzul umownych przepisami o charakterze ogólnym, które są przepisami dyspozytywnymi. Pogląd ten został wypracowany w oparciu o związanie wszystkich sądów Unii Europejskiej wykładnią dyrektywy 93/13/EWG dokonaną przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 3 października 2019 r. w sprawie C -260/18. (...) podtrzymał pogląd, że w przypadku ustalenia, że w umowie zostało zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy, skutkiem tego jest wyłącznie wyeliminowanie tego postanowienia z umowy, chyba że konsument następczo je zaakceptuje. Jedynie w drodze wyjątku możliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym. Wyjątek ten obejmuje sytuacje w której jest zgoda stron na jego zastosowanie oraz okoliczność, że brak takiego zastąpienia skutkowałaby upadkiem umowy i niekorzystnymi następstwami dla konsumenta, który na takie niekorzystne rozwiązanie się nie godzi.

Dotychczas, orzecznictwo usuwając z umowy klauzule abuzywne odwoływało się do norm ogólnych prawa cywilnego, zastępując klauzulę waloryzacyjną średnim kursem walut obcych prezentowanym przez Narodowy Bank Polski czy też innych kursów walut wskazywanych przez strony w umowie. Zgodnie ze stanowiskiem (...) nie jest możliwe zastąpienie postanowienia niedozwolonego przez odwołanie się do norm ogólnych prawa cywilnego, gdyż spowodowałoby to ingerencję, mogącą wpłynąć na równowagę interesów, powodując nadmierne ograniczenie swobody zawierania umów.

Jednocześnie brak jest możliwości zastosowania art. 358 k.c. umożliwiającego ustalenie wartości świadczenia określonego w walucie obcej przez odniesienie się do waluty według kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, bowiem w dacie zawarcia spornej umowy, wzmiankowany przepis nie obowiązywał. Art. 358 k.c. wszedł w życie z dniem 14 stycznia 2009 r. mocą nowelizacji kodeksu cywilnego z dnia 23 października 2008 r. (Dz. U. Nr 228, poz. 1506), zaś uznanie postanowień umownych za niedozwolone skutkuje ich wyeliminowaniem z umowy następczo, ale ze skutkiem od daty jej zawarcia, co czyni niemożliwym zastosowanie przepisu, który wówczas nie obowiązywał. Przed wejściem tej nowelizacji w życie art. 358 k.c. wyrażał jedynie zasadę walutowości, której zakres był ograniczony m. in. w stosunku do banków, przez regulację prawa dewizowego. Nie może być zatem miarodajny dla określenia treści zobowiązania wynikającego z umowy zawartej w dniu 28 sierpnia 2008 r.

Rozważenia zatem wymagało, czy umowa łącząca strony może być utrzymana bez niedozwolonych klauzul, czy też nie jest to możliwe i należy ustalić nieważność umowy.

W ocenie Sądu brak jest przesłanek do uznania przedmiotowej umowy o kredyt za nieważną. W myśl przepisu art. 385¹ § 2 k.c. należało wyeliminować postanowienia umowne o charakterze niedozwolonym składające się na klauzulę waloryzacyjną uznając, że udzielony powodowi kredyt stanowił kredyt złotowy niezawierający takiej klauzuli.

Za możliwością utrzymania umowy przemawia okoliczność, że po wyeliminowaniu z umowy postanowień niedozwolonych, nadal znana jest kwota i waluta kredytu (300.000 PLN), cel kredytu, okres i termin spłaty, wysokość prowizji oraz oprocentowanie. Zatem, tak skonstruowana umowa w pełni spełnia przesłanki umowy kredytu w świetle

prawa bankowego i pozostaje zgodna z zasadą swobody kształtowania stosunków umownych, nie naruszając tym samym zasad współżycia społecznego. W tym miejscu wskazać należy, że eliminacja klauzul abuzywnych czyni zadość celu przepisów odnoszących się do niedozwolonych klauzul umownych w zakresie wyłącznego niestosowania tych postanowień, gdyż umowa powinna nadal obowiązywać bez jakichkolwiek innych zmian, o ile jest to prawnie możliwe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2017 r. sygn. akt: II CSK 803/16.)

Po wyeliminowaniu z umowy postanowień niedozwolonych, powód winien spłacić kredyt bez stosowania mechanizmu indeksacji w terminach przewidzianych w umowie i z zastosowaniem przewidzianego pierwotnie oprocentowania, według przewidzianej umownie stawki LIBOR (powołując bez zastosowania się na wykładnię w powołanej sprawie C-260/18 nie ma znaczenia to, że Bank najprawdopodobniej nie ustaliłby wysokości oprocentowania według stawki LIBOR).

Podnieść należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13/EWG należy dążyć do osiągnięcia stanu niezwiązania konsumenta nieuczciwymi postanowieniami umownymi, przy jednoczesnym utrzymaniu w mocy umowy, o ile jest to prawnie możliwe. Eliminacja postanowień dotyczących kursów wymiany, nie zmienia zasadniczych postanowień umowy, tj. umożliwia powodowi skorzystanie z kredytu udzielonego przez pozwanego, z obowiązkiem spłaty w określonym czasie, przy ustalonym oprocentowaniu. W ocenie sądu umowa stron nadal może być wykonywana jako umowa kredytu bankowego po wyeliminowaniu spornych postanowień. W oparciu o pozostałe postanowienia umowy możliwe jest bowiem określenie praw i obowiązków stron.

Z tych przyczyn Sąd na podstawie art. 58 k.c. oraz powołanych przepisów oddalił żądanie ustalenia nieważności umowy kredytu, uznając, że usunięcie z umowy niedozwolonych postanowień nie powoduje jej nieważności (pkt II wyroku). Oddalenie roszczenia o ustalenie nieważności umowy skutkowało również oddaleniem roszczenia o zapłatę wywodzonego z tej podstawy (pkt I wyroku). Natomiast, oddalenie ww. roszczeń zaktualizowało konieczność rozstrzygnięcia o żądaniu zapłaty w związku z zawartymi w umowie bezskutecznymi postanowieniami.

Podstawę dochodzonego roszczenia o zapłatę stanowią przepisy art. 410 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 405 k.c. Zgodnie z art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W myśl natomiast art. 410 § 1 i 2 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. Jak już wyżej wskazano postanowienia: §2 pkt 12 regulaminu, § 7 ust. 4 regulaminu, § 9 ust. 2 regulaminu, z uwagi na stosowanie dwóch różnych rodzajów kursów, które mogły być swobodnie ustalane przez jedną ze stron umowy stanowią niedozwolone klauzule umowne, a zatem nie wiążą powoda i strony są związane umową w pozostałym zakresie.

W celu ustalenia wysokości dokonanej przez powoda nadpłaty Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu bankowości M. M.. Sporządzona opinia w sposób obrazowy i wyczerpujący przedstawia wyliczenie kwoty nienależnie uiszczonego świadczenia, przy czym opinia ta nie budzi co do dokonanych obliczeń wątpliwości, zaś biegły w opinii uzupełniającej odniósł się do zgłaszanych przez strony zastrzeżeń.

Powód w okresie od 17 marca 2009 r. do 17 stycznia 2014 r. spłacał kredyt w złotych polskich i uiścił łącznie 91.367,68 zł. Nadpłata z uwagi na pominięcie mechanizmu zastosowania mechanizmu indeksacji za ten okres wynosi 35.987,40 zł.

Natomiast od 17 lutego 2014 r. do 17 września 2018 r. powód dokonywał spłat kredytu w (...) i łącznie w tym okresie uiścił 23.492,70 CHF.

W tym miejscu zatem należało odnieść się do żądań ewentualnych zawartych w pkt 3-5 pisma rozszerzającego powództwo z dnia 04 listopada 2020 r. W pkt 3 żądania powód żądał zapłaty kwoty 77.247,33 zł, jako nadpłaty stanowiącej różnicę pomiędzy wysokością faktycznie zapłaconych na rzecz pozwanego rat kapitałowo – odsetkowych

a wysokością rat należnych w okresie od dnia 17 marca 2009 r. do dnia 17 września 2018 r. Roszczenie w pkt 4 i 5 zostało sformułowane w ten sposób, że w przypadku uznania przez Sąd, że świadczenia spełnione przez powoda w walucie indeksacji nie mogą być uznane za spłatę kapitału kredytu, ewentualnie powód wniósł o zapłatę nadpłaty co do rat uiszczonych w złotych polskich oraz zwrot całości rat spełnionych w walucie obcej.

W realiach niniejszej sprawy uiszczenie przez powoda rat w walucie obcej w okresie od 17 lutego 2014 r. do 17 września 2018 r. winno być uznane za spłatę kapitału kredytu i odsetek. Wskazać bowiem należy, że strony zawarły porozumienie, że powód może dokonywać spłat rat w (...). Z uwagi na pominięcie indeksacji kredytu, każda rata uiszczona w (...) winna być przeliczona na równowartość kredytu w PLN według kursu średniego NBP, wynik nadpłaty następnie powinien być przeliczony na (...) (w chwili zawarcia aneksu obowiązywał już przepis art. 358 k.c. Powód zaś może żądać nadpłaty z tego tytułu w walucie, w której spełniał świadczenie, tj. w (...). Wskazać należy, że żądanie zostało sformułowane w ten sposób, że powód nie żądał nadpłaty rat za okres 17 lutego 2014 r. do 17 września 2018 r. w walucie (...), a jedynie żądał zwrotu całości rat uiszczonych w (...) w przypadku uznania, że spłata rat w (...) nie może być uznana za spłatę kapitału. W ocenie Sądu świadczenie spełnione przez powoda w walucie indeksacji może być uznane za spłatę kapitału kredytu.

W tym stanie rzeczy na podstawie powołanych przepisów Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 35.978,58 zł tytułem zwrotu nadpłaty rat spłacanych w złotych polskich w okresie od 17 marca 2009 r. do 17 stycznia 2014 r. W pozostałej części powództwo określone w pkt 3 pisma z dnia 4 listopada 2020 r. zostało oddalone (punkt III i IV wyroku).

Sąd na podstawie art. 481 k.c. orzekł o obowiązku zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie, a mianowicie od kwoty 35.978,58 zł od dnia 27 czerwca 2019 r., tj. po upływie 30 dni od dnia doręczenia pozwanemu reklamacji (pismo doręczono pozwanemu 27 maja 2019 r.). W powyższym piśmie roszczenie było sprecyzowane i dostatecznie umotywowane, a zatem pozwany dysponował odpowiednim czasem, aby spełnić świadczenie.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, zgłoszonego przez pozwanego, Sąd uznał go za chybiony. Zgodnie z utrwaloną już linią orzecniczą, w przypadku dochodzenia nadpłaconych rat kapitałowo–odsetkowych lub zwrotu świadczenia z tytułu nieważności umowy, w oparciu o konstrukcję świadczenia nienależnego okres przedawnienia wynosił 10 lat zgodnie z art. 118 k.c. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, termin przedawnienia wynosi 6 lat. Zgodnie z art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy, jeżeli termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie ustawy. Niewątpliwie zatem, według dotychczasowych przepisów, okres przedawnienia 10 lat nie upłynął. Powód w 08 marca 2019 r. złożył wniosek o zawezwanie do próby ugodowej żądając zwrotu nienależnych świadczeń uiszczonych od 08 marca 2009 r. do dnia 08 marca 2019 r. Zatem doszło do przerwania biegu przedawnienia. Zgłoszone żądania o ustalenie nie ulegają zaś przedawnieniu.

Powód zgłosił żądanie zasądzenia zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie w związku z zawezwaniem do próby ugodowej. Załączone do akt sprawy dokumenty potwierdzają, że powód złożył wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, żądając zwrotu nienależnego świadczenia na podstawie spornej umowy. Pozwany nie stawił się na posiedzenie i nie wykazał, aby usprawiedliwił swojej nieobecność. Z tych przyczyn Sąd na podstawie art. 186 par. 2 kpc zasądził od pozwanego na rzecz powoda koszty postępowanie wywołane próbą ugodową, na którą składają się: opłata od wniosku w kwocie 300 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 240 zł oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pkt IV wyroku).

Orzeczenie o kosztach procesu niniejszego postępowania Sąd oparł na treści przepisu art. 100 k.p.c. W oparciu o powyższy przepis, mając na uwadze, że żądanie powoda zostało częściowo uwzględnione, koszty zostały wzajemnie zniesione między stronami. Na koszty procesu poniesione przez powoda składała się: opłaty za udzielone pełnomocnictwo w wysokości 17 zł, opłata sądowa od pozwu w wysokości 1.000 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł, wynagrodzenie biegłego w kwocie 1230,82 zł. Na koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną składały się z kolei: opłata za udzielone pełnomocnictwo w wysokości 34 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w

wysokości 5.400zł. Wzajemne zniesienie kosztów procesu jest możliwe wtedy, gdy obie strony są w takim samym lub zbliżonym stopniu wygrywającym i przegrywającym, co miało miejsce w niniejszej sprawie (pkt V wyroku).

sędzia Ewa Oknińska